

Личностно развитие

Български и европейски перспективи за преодоляване на проблема с трафика и проституцията

На 13 юли т. г. Българската платформа към Европейското женско лоби с председател Илиана Стойчева проведе международен форум на тема „Трафика на жени и проституция: български и европейски перспективи“. Събитието бе организирано в сътрудничество с Информационното бюро на Европейския парламент в България.

В него участваха министърът на вътрешните работи – Цветан Цветанов, министърът на правосъдието – Диана Ковачева, Мария Василиаду – координатор за борба с трафика на хора към ЕС, Пиерет Папе – координатор проекти към ЕЖЛ, Грегори Тери – генерален секретар на движението „Дом за всеки“, Саймън Хагстрьом – инспектор в полицейско управление в Стокхолм – Швеция, представители на Европейското женско лоби, неправителствени организации и гости.

Предоставени бяха анализи и данни, както от България, така и от други страни-членки на ЕС.

Началото на конференцията стартира с изказване на министъра на вътрешните работи – Цветан Цветанов. В България са установени 541 души жертви на трафик на хора през 2011 година. От тях 404 са жени, изведени с цел сексуална експлоатация. Той добави, че в последните три години България е успяла да разработи много важни стратегически документи по проблема и обърна внимание на доброто ни партньорство с Холандия, държавите от ЕС и САЩ.

Мария Василиаду, координатор за борба с трафика на хора към ЕС говори за наскоро приетата Стратегия на ЕС за борба с трафика на хора за периода 2012 – 2016 г. Данните на Европейската комисия от септември 2011 г. потвърждават публикуваната от ООН статистика, че жените и момичетата са основните жертви на трафик на хора, а три четвърти от регистрираните са пострадали от сексуална експлоатация.

Диана Ковачева започна с думите: „Темата за трафика на хора е транснационална. Това е проблем, около който се обединяват много международни организации. На практика в нашата страна се заговори по тази тема преди десет години. През 2007 г. България се присъедини към Конвенцията на съвета на Европа. Важна роля играе и обучението и информираността относно този сериозен световен проблем.“

Антоанета Василева – председател на Комисията за борба с трафика на хора насочи вниманието на присъстващите към трудовата и социална експлоатация на жертвите, попаднали в него. Българските граждани са уязвими в тази посока и това се обуславя от търсенето и предлагането. По-често жените стават жертви, поради това че те са по-малко информирани, или не са достатъчно образовани и не са в състояние да търсят своите права, или биват принуждавани да предоставят сексуални услуги. В България най-уязвимите градове и райони в това отношение са: Сандански, Благоевград, Варна, Добрич, Пловдив и Пазарджик.

Борбата с трафика на хора е задължение на 12 министерства в нашата държава, на много неправителствени организации, които играят важна роля за намаляването и локализирането на този проблем.

Най-често жертви на трафика стават хората с увреждания, за което малко се говори. Проституцията се оказва, че е най-печелившата система като вид бизнес в света и именно това прави проблема мащабен и трудно преодолим. По тази тема думата взе Пиерет Папе – координатор проекти от ЕЖЛ - Белгия. Тя отбеляза, че в Германия и Холандия обществото счита, че проституцията е професия. В Швеция, Норвегия и Исландия се смята, че това е насилие над жените, а в Ирландия се обсъжда въпроса за канализирането ѝ като професия. Скрытата проституция е свързана с криминалната дейност. Ние трябва да работим срещу насилието, за промяна на мисленето и премахването на пазара на сексуалните услуги. На всеки 10 идентифицирани жертви на проституцията, девет от тях горещо желаят да излязат и да се спасят от тази порочна система. Оказва се много голям проблем реинтеграцията на жертвите от проституцията. Тези жени трудно се връщат към нормален начин на живот предвид ужаса нанесен от унижения и насилие и, за съжаление, отново попадат обратно в този омагьосан кръг.

Интересен беше разказът на инспектора от Стокхолм, Швеция – Саймън Хагстрьом за работата му на улицата. Той сподели, че през последните месеци е заловил в момент на предлагането на пари около 600 мъже, търсещи сексуални услуги. Също така е разговарял с над 500 жени по този въпрос и е установил, че съвременното общество не толерира робството, без значение в каква форма се изразява то и особено в този аспект. В последните години секс услугите в Швеция значително са намалели, благодарение на Закона за проституцията, който е създаден през 2000 г. Оказва се, че този закон има директно влияние върху формиране на мирогледа на хората в това отношение и проституцията драстично е намалела. От 2000 броя проститутки преди появата на този закон сега те са намалели до 150 броя.

Генералния секретар на движението „Дом за всеки“ – Грегори Тери, сподели опита за проституцията във Франция. През 2011 г. френския парламент е приел резолюция за изкореняване на проституцията. Според него мъжете не трябва да разполагат с телата на жените и да гледат на тях като на вещь, която може да се купи. Петдесет организации във Франция подкрепят тази идея и считат, че принудителната проституция е форма на насилие, не само спрямо физическото тяло, но и към достойнството на човек. Към френския парламент е създадена мултидисциплинарна комисия с осем депутати, които през 2010 г. издават доклад с препоръки за намаляване на проституцията. Франция, както и България подписаха Конвенцията, която е ратифицирана и в 60 други държави. 72 % от младите хора подкрепят тази идея.

Участниците в събитието изслушаха с интерес видео обръщението на Мария Габриел относно тази болна за цялото ни общество тема.

Ивайло Калфин също участваше на международната конференция. Нашата страна има стратегическа позиция между Изтока и Запада и е трудно да се избегне трафика на хора под каквато и да е форма. Той каза, че в България е въведен патентен данък за упражняващите проституция. В това отношение нашата страна има голям напредък, но въпреки това основният проблем – принудата, остава. Най-засегнати са ромите.

Накрая присъстващите споделиха, че е необходимо да се организират информационно-осведомителни кампании, както и защита и осигуряване на съпровождащи мерки за жертвите на трафика.

Таня Йочева

Препоръките на Комитета CEDAW като възможност за бъдещ диалог и сътрудничество между държавата и гражданското общество

На 52-та сесия на Комитета на ООН за премахване на дискриминацията по отношение на жените /CEDAW/ - Ню Йорк, юли 2012 г. участваха представители на Български център за джендър изследвания (БЦДИ). По този повод разговаряхме с председателката на БЦДИ Геновева Тишева. Участието ѝ в тази сесия бе отговорно и тя с гордост сподели уважението и признанието на Комитета CEDAW към техните доклади и препоръки. Ето какво ни разказа самата тя:

„В началото имахме тридневна подготовка от международната организация IWRAW Asia Pacific. Представителите на фондацията Албена Койчева, Таня Тишева и аз направихме устни заявления пред членовете на Комитета на специална среща преди официалното разглеждане на доклада на българската държава. Паралелният доклад на фондацията беше базиран на работата и изследванията както на БЦДИ, така и на организациите от Алианса за защита срещу домашното насилие.

Като част от делегацията на българските НПО участваше и представител на Фондация „Джендър алтернативи” - Пловдив. На база цитирания опит на българските НПО, за сесията бяха представени паралелни доклади, както и голям обем допълнителна информация, поискана от представителите на Комитета CEDAW.

Въпросите, които бяха засегнати в него касаеха джендър стереотипите в медиите, рекламите, в работата на институциите и по-специално на съда при решаване на дела, свързани с насилие и дискриминация. Сериозно бе поставен въпросът за необходимостта от специален закон за равнопоставеността на жените и мъжете, за напредъка на жените в България, недостатъчната защита на правата на жените от държавата при дела, свързани със сексуално насилие на работното място, домашно насилие, родителски права, по дела за издръжка на децата и др.

Обърнахме внимание на приложението на Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените.

Цялата информация, представена от фондацията и от името на Алианса за защита срещу домашното насилие беше взета предвид от Комитета в контекста на представения официален доклад на правителството и в контекста на проведения с представителите на държавата конструктивен диалог при разглеждането на доклада на 12 юли 2012 г.”

- Как се отнесе Комитетът CEDAW към Вашето представяне?

- Той се отнесе с голямо внимание и интерес към представителите на БЦДИ и на гражданското общество въобще и изрази своята благодарност и даде висока оценка за представената паралелна информация, която му позволи да формулира по-ясно своите препоръки към българската държава. Тези препоръки, базирани както на правителствена, така и на паралелна информация от НПО, дават възможност и перспективи за бъдеща работа на правителството, съвместно с НПО.

- На 27 юли 2012 година бе публикувана предварителната неокончателна версия на Заключителните коментари и препоръки към България на Комитета за премахване на дискриминацията по отношение на жените. Какво е характерното за тях?

- Те бяха резултат от разглеждането на 12 юли 2012 г. в Ню Йорк на комбинирания четвърти, пети, шести и седми доклад на българското правителство за изпълнение на Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените /CEDAW/. Представителите на българските НПО на сесията в Ню Йорк получиха ценни указания за процеса около разглеждане на докладите от Комитета. Голям беше и приносът на международни организации и коалиции, които представиха паралелни доклади и ценна информация за проблемите на жените от ромски произход, за жените с увредено здраве и др. Но най-важният

въпрос сега е как ще съумеем да обединим усилия за постигне на сътрудничество на НПО с правителството за изпълнението на препоръките на Комитета.

- Разбрах, че Комитетът CEDAW е поздравил правителството за постигнатите успехи в периода от 1998 година насам с приемането на законодателство срещу дискриминацията, насилието, трафика на хора, в областта на семейното право, компенсацията на жертви на престъпления и правната помощ, но същевременно какво внимание ще трябва да обърне Правителството на липсата на официална статистика и на Конвенцията?

- Много са нещата, по които правителството ще трябва да работи. Някои от тях са свързани с популяризиране и приложение на Конвенцията CEDAW за повишаване на осведомеността на жените и техните права. В правната рамка на равнопоставеността на жените и мъжете се изисква да се приеме Закон за равенството на жените и мъжете, който да съдържа забрана на всички форми на джендър дискриминация. По механизмите за разглеждане на жалби за нарушения се дават предложения да се засилят институциите на Омбудсмана и на Комисията за защита от дискриминация. Също така ще трябва да се предприемат мерки за по-добра информираност на жените и техните права по Конвенцията. За напредъка на жените Комитетът CEDAW препоръчва да се подсили в най- кратък срок съществуващият институционален механизъм, като се осигури с адекватни човешки и финансови ресурси и се засили неговият авторитет, видимост и ефективност, за координация и мониторинг на всички области на защита на правата на жените по Конвенцията. Друга приоритетна задача е държавата да засили сътрудничеството с женските неправителствени организации за изпълнението на Конвенцията и мониторинга. В двугодишен срок държавата следва да представи писмена информация за предприетите действия за изпълнение на препоръките в тази приоритетна област. Необходимо е да се приеме всеобхватна политика с действени и последователни мерки, насочени към мъжете и жените, момчетата и момичетата, с цел преодоляване на стереотипните нагласи в обществото.

Спешно трябва да се отмени чл. 158 от Наказателния кодекс, за да се гарантира, че всички актове на сексуално насилие срещу жените и момичетата ще бъдат ефективно разследвани, преследвани и наказвани; да се измени Законът за защита от домашно насилие, като се удължи срокът за подаване на молба за съдебна защита по чл. 10 ал. 1 ЗЗДН, досега ограничен до един месец от акта на насилие, както и като се осигури по-стриктно приложение на чл. 13 ал. 3 от ЗЗДН /издаване на заповед за защита само въз основа на декларация при липса на други доказателства/. Това ще позволи по-справедливо разпределение на доказателствената тежест в полза на пострадалите лица. Крайно време е да се гарантира функционирането на достатъчен брой подслони, финансирани от държавата, за жени, пострадали от насилие и техните деца. Трябва да се осигури подкрепа за неправителствените организации, предлагащи подслон и други форми на помощ за пострадалите от насилие жени и задължително обучение на съдии, юристи и полицаи за приложението на ЗЗДН и по въпросите на джендър стереотипите. Необходимо е също така да се определи срок за ратифициране на Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба срещу насилието срещу жени и домашното насилие.

- Какво още предлага Комитетът CEDAW?

- Той предлага да се увеличи броят на жените на политически позиции и на позиции за вземане на решения, включително на жените от уязвимите групи; да се намали разликата в заплащането на жените и мъжете в публичната и частната сфера, включително чрез увеличаването на заплащането в секторите, където преобладават жените, както и да се засили достъпът на жените от уязвими групи до заетост и предприемачество; да се насърчат мъжете да споделят родителските задължения, наравно с жените.

Таня Йочева

Създаване на правна рамка за равнопоставеност между половете

На пресконференция, организирана от Български център за джендър изследвания, Председателката на организацията –Геновева Тишева даде гласност на препоръките на комитета на ООН и Комитета за премахване на дискриминацията по отношение на жените CEDAW към България. Някои от препоръките са: ”Държавата да изгради правна рамка за равнопоставеността между мъжете и жените, да популяризира конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените, да създаде механизми за разглеждане на жалби за нарушения, да предприема адекватни мерки срещу насилието спрямо жените, както и срещу трафика и проституцията”.

Те включват и повишаване на ролята на неправителствените организации.

На 12 юли 2012 г. в Ню Йорк са били разгледани препоръките на комитета и е бил представен доклад на българското правителство за изпълнение на конвенцията. Предишният правителствен доклад е изготвен преди 14 години и затова се смята, според БЦДИ, че той излиза с голямо закъснение.

Стана ясно, че ще бъде приет закон за равенство между мъжете и жените, ще се работи за повишаване на достъпа на жените до правни услуги, а също и по обучението на правораздавателните органи, адвокати и съдии, боравещи с тази тематика.

В момента съществува консултативен съвет по равнопоставеност към Министерство на труда и социалната политика, който рядко се събира и заседава и няма възможност да осъществява цялата дейност.

Според Геновева Тишева е необходимо да се установи по-близко сътрудничество на държавата с активните женски организации.

По отношение на насилието и трафика тези организации имат решаваща роля, отбеляза тя. Тишева отправи искания към правителството и правосъдното министерство в присъствието на зам.-министъра на правосъдието Валентина Тодорова.

Тя предложи още от септември-октомври да започнат разговори за съществуващия институционален механизъм с правителството, правосъдното и социалното министерство, Комисията за защита от дискриминация, омбудсмана и неправителствени организации. Тя подчерта, че е необходимо да се създадат работни групи за предоставяне на правна помощ на жените.

Търсене на реализация на младите хора с увреждания по пътя на професионалното обучение

Министерството на труда и социалната политика организира пътуване за журналисти до Бургас, Царево и Поморие. Благодарение на това успяхме да се запознаем с професионалното обучение на младите хора в създадения преди години ДП "Българо- германски център за професионално обучение" - Царево. Голямата и хубава сграда се намира в един от новите квартали "Василико" и предлага обучение в следните направления: хотелиерство, ресторантьорство и кетъринг, пътуване, туризъм и свободно време, екскурзоводство, спорт, фризьорство и козметични услуги, социални дейности, приложна информатика, малък и среден бизнес, професия в градинарството, пчеларство, билкарство, дървообработване и езиково обучение - английски и руски език.

Всичко е много добре замислено, защото курсистите не се чувстват изолирани. След няколко месеца обучение в добре оборудваните зали и работилници, те имат по два месеца практика в различни хотели и в хотелската част на самата сграда. Тя разполага с модерно оборудвана материално-техническа база: хотел, пансион, ресторант, конферентни и учебни зали.

ДП "Българо - германски център за професионално обучение" - Царево развива собствена стопанска дейност и предлага отлични условия за провеждане на семейни празници, сватбени тържества, фирмени партита, коктейли, рождени дни, детски празници, почивка, обучения, семинари, конференции и работни срещи.

По време на посещението се запознах с няколко души с увреждания, които се обучават за администратори и вярват да намерят своето място в живота.

Разговарях с Даниела Колева, една млада симпатична жена, която вече приближава 30, но е преживявала много. Тя е от Стара Загора, владее три езика. Даниела е работила в Гърция, където е започнала да учи, но не е завършила, поради липса на средства. През 2009 г. се връща в родния си град, защото майка ѝ остава сама. Баща ѝ внезапно напуска този свят. Тя претърпява мозъчна операция, но нейната амбициозност ѝ помага бързо да се съвземе. Характерното за Даниела е, че е много любознателна, чете много книги и е невероятен оптимист. И затова ми се иска да вярвам, че ще успее да постигне целите си. От интернет разбира за възможността за професионално обучение и се включва в курса за администратори.

Ето какво ми разказа Даниела: „Тук условията са добри. Спането и обучението не се заплащат. Всеки ден ни се полагат по 8 лв. от Бюрото по труда. Но, за съжаление, не можем да си позволим винаги да се храним в стола, защото ни излиза скъпо. С желание се включих в този курс, защото съм работила в областта на ресторантьорството в Стара Загора и Слънчев бряг и тази дейност в туризма ми е добре позната.”

Попитах Даниела: „какво още може да се подобри в професионалното обучение?”

Тя се замисли и сподели: „Има какво да се подобри в дисциплините, например, в английския език. Часовете са крайно недостатъчни - само 48. Аз съм завършила английска гимназия, така че това не се отнася за мен. Но курсистите около мен разбират, че това е много важно, за да можеш да усвоиш бизнес английски и да работиш в администрация. За себе си бих казала, че искам да работя работа, която ще ми дава възможност да покривам ежедневните си нужди и да се чувствам добре”

Даниела мечтае да си намери един добър приятел и евентуално съпруг, с който да споделя радости и тревоги от ежедневието. Жената си е жена и тя трябва да направи нещо за себе си и, дай Боже, това да е хубаво и тя да бъде щастлива”.

До нас стоеше Дарина Арnaudова от Бургас, която е на 24 години. Тя също завършва администрация, много е контактна, работила е в барове, ресторанти. Затова с желание се е записала в този курс за обучение, за да разчита на едно по-добро бъдеще, но държи да бъде в България. Има намерение да се занимава още с английски език, защото тук обучението не е достатъчно. През лятото курсистите могат да използват и плажа, но за съжаление той се оказва мръсен, поради липса на пречиствателна станция и поддръжка.

Разговорът ни с тези момичета беше сериозен и търсехме възможности за тяхното бъдещо развитие, защото на самите тях е трудно да повярват, че могат да намерят добра реализация.

Самите те мечтаят да разчитат на себе си и все по-малко да ангажират родителите си със своите проблеми. Даниела още от малка е започнала да работи за да докаже на семейството си, че може да се справя сама в живота. Нейните родители са имали добро положение в обществото, но решителността на Даниела ѝ помага да стане по самостоятелна.

В нашия разговор се включи и Христиан от Нова Загора. Той също е с телково решение, заболял е с белия дроб, работил е във фирма за опаковане на билки. Затова той мечтае повече за спокойствие и семеен живот. По-скоро иска да си намери подходяща работа, за да си осигурява средства за нормално съществуване и вероятно на бъдещото си семейство. Той също смята, че по отношение на обучението много неща могат да се подобрят. Но желанието му е да си намери работа в хотел и да доказва, че може да работи като всички останали.

Ръководител на Центъра е Нели Бъчварова, която е местен човек, добре познава обстановката в града и общината, но затова трябва да положи повече усилия за подобряване на организацията на работа на курсистите, които са над 100 в момента с увреждания и здрави хора. Намират се и такива сред тях, които крадат вещи и храна, което създава дискомфорт сред останалите курсисти. Няма климатизация в пансиона, пералнята е повредена, има дори мишки.

Тези трима курсисти са доволни, че е създаден такъв център, който привлича млади хора от цялата страна, но ръководителката - Нели Бъчварова трябва да помисли за подобряване на обучението и битовите условия, за да се постигнат по добри резултати в работата. Хубавото е това, че някои от курсистите могат да работят в Германия, стига да знаят езика.

Нека на всички им пожелаем успех в трудното поприще на пазара на труда.

Таня Йовева

Радост и надежда в очите на хората

Намираме се в китното курортно селище Царево в Държавно предприятие „Българо-германски център за професионално обучение“. Тук царя творческа атмосфера и, разглеждайки базата, в която протича обучението, срещаме усмихнати и обнадеждени лица на млади хора. Те с удоволствие и озарени очи разказват за процеса при който придобиват нови умения и ключови компетенции по избраните от тях професии. С неприкрита гордост споделят за успехите им и техните обучители и наставници. Едно от най-хубавите неща тук е и това, че в базата успешно се

обучават хора с увреждания. Преподавателите споделиха също така, че при тях се записват хора от цялата страна.

ДП „БГЦПО“ клон Царево е създаден през 1995 г. със съдействието на германски експерти по проект „Насърчаване на професионалното обучение на възрастни“ и е легализиран от Националната агенция за професионално образование и обучение за организиране и провеждане на квалификационни курсове. В него до голяма степен са възприети съдържателните моменти от германската система в тази сфера. От 2001 г. ДП „БГЦПО“ юридически се определя като част от Министерство на труда и социалната политика. Предприятието се е насочило към хора, които искат да придобият професионална квалификация по професия или част от професия и ключови компетентности, за да бъде по-успешна тяхната реализация на пазара на труда. Центърът разполага с модерна база за провеждане на теоретично и практическо обучение според европейските стандарти. Професионалната квалификация, която се добива тук е в сферата на туризма, а професиите са готвачи, хотелиери, ресторантьори, аниматори, екскурзоводи, камериери, сервитьор-бармани, както и съпътстващите ги професии – фризьори и козметици.

С гордост учителите разказват, че тяхната цел е амбициозна – това е не само професионално обучение на възрастни чрез усвояване на знания и умения в професии от туристическия бизнес, което едновременно с това да е адекватно на динамичните икономически процеси, но също така е мисия. Тези високо квалифицирани кадри, излизащи от предприятието, да превърнат туризма от индустрия на обслужването в индустрия на гостоприемството на нашата страна.

Приоритет на ДП „БГЦПО“ е качествено и обективно обучение на възрастни хора за професионална квалификация и преквалификация съобразно изискванията на съвременния пазар на труда чрез практическо обучение, включително и разработване и оптимизиране на разчупено и ново предприемаческо мислене при създаване на собствен бизнес, за онези които биха желали това.

Предприятието е изградено с основна цел за професионално обучение в сферата на туризма с конкретни направления като хотелиерство, ресторантьорство, кетъринг, организиране на пътувания и свободно време, туризъм, спорт, фризьорски и козметични услуги.

Нашата обиколка започна от рецепцията на хотелката част на базата. Там ни посрещнаха усмихнати и любезни курсисти, а гидове ни бяха техните учители. Най-напред ни показаха специално изградената за учебния процес рецепция, която по нищо не се отличаваше от тази на официалния вход. Тук усещането, че работиш като рецепционист в голям хотел е съвсем реално, макар че часовете по чужди езици все още не са им достатъчни.

После научихме, че курсистите обучаващи се в сферата на туризма, изучават историята и забележителностите на Царево и околността и сами създават туристически обиколни маршрути. След което посетихме залите за обучение по фризьорство. Оборудването е точно като в луксозен фризьорски салон, а атмосферата, която цареше, бе творческа. Курсистите споделяха с охота своите постижения и новите умения, които придобиват тук, както и желанията на мнозина да стартират собствен бизнес. Те дори ни поканиха да използваме техните услуги.

Когато влязохме в козметичния салон, заварихме курсисти, които практикуваха наученото вече върху свои колеги. И тук оборудването е на същото високо ниво. Усещането, че се намираме в зала за професионално обучение беше отпаднало напълно. Курсистите ни разказаха какво точно правят и споделиха, че би било хубаво всички до един да се реализират успешно на пазара на труда, тъй като професията ги удовлетворява напълно.

Обиколката ни продължи в залата по готварско изкуство. Притеснените бъдещи майстори на това поприще приготвиха храната, която по-късно щяхме да дегустираме. И тук оборудването бе ново и модерно, както в останалата част на базата. Когато премина първоначалното им притеснение курсистите ни разказаха какво са ни сготвили и какви са технологиите на приготвяне. Грижливо

украсяваха платата, които по-късно щяха да ни поднесат. Обучителите ни поясниха, че това е една от най-успешно реализиращите се професии на пазара на труда. 70% от преминалите курса си намират сигурна работа и правят кариера. Също така има сключено шевство с Германия, за реализиране на наши кадри там.

По-късно разгледахме хотелската част и се уверихме, че е много приятна и уютна. И след всичко това нашата група бе поканена в ресторантската част.

Със свити сърца бъдещите майстори - готвачи започнаха да носят приготвените от тях ястия и украсиха кетеринг масата. Те бяха много поласкани от нашата реакция, която бе награда за техните усилия.

Накрая, очаровани от посрещането и обиколката на тази съвременна оборудвана база, плод на българо-германски усилия, се разделихме с всички с усещането, че сме намерили нови приятели. Видно е, че когато човек е професионално удовлетворен има позитивно излъчване, а това се отразява във всички сфери на живота.

Галя Горанова

Полъх от древността - тракийската гробница в Поморие

В нашата малка и китна страна всяка педя носи спомени от древността. На път за крайморското градче Поморие, на отстояние 4 км от него, сред овощни насаждения откриваме уникално място – запазена тракийска граобница.

На прага ни посреща колоритен екскурзовод с усмивка и започва увлекателния си разказ. „Предполага се – казва той, че гробницата е строена около II-III-ти век след Христа. Дълго време тя е била затрупана, но след разрушително земетресение в Поморие през 1888 г., се появява най-напред отвора на кухнята колона, която се намира в средата на помещението.”

През 1958-59 г. гробницата е била реставрирана. Тя е единствената по рода си на целия Балкански полуостров, най-голямата в страната и от национално значение.

Тракийският некропол представлява комплекс от коридор /дромос/, гробна камера и допълнителни помещения. Входът на това мистично място гледа точно на юг и е частично разрушен.

От двете му страни е имало стаи, в които се счита, че са живеели жреците, извършващи обредите на това място.

Минаваме през добре запазен засводен коридор с дължина 22 метра, който ни отвежда в основното помещение – гробна камера. Тя е кръгла, с диаметър 11,5 м. Изградена от камък, тухли и хоросан и има пет ниши. Тук в средата се намира куха колона с диаметър 3,3 м и височина – 5,5 м, като постепенно се разширява като гъба към тавана и се съединява с купола. Горната част на кухата колона е отворена и през нея влиза естествена светлина. Вътре в колоната е имало вита стълба, водеща до върха. Усещането в такова помещение е удивително – сякаш се намиращ на моста на времето, който те пренася в други славни епохи.

Некрополът е уникален и с факта, че за строежа му са използвани римски строителни технологии, а обредите, които са се извършвали в него са типично тракийски. По този повод още в края на 19 век братя Шкорпилови са изразили мнение, че това е тракийска гробница от Римската епоха, но и до ден днешен не е изяснено точно какво е нейното предназначение. Археологичните находки, намерени тук, свидетелстват че в тази гробница-мавзолей е погребано богато семейство и са извършвани религиозни церемонии в чест на тази заможна фамилия.

Архитектурата на забележителната сграда е интересна смесица от тракийско гробищно строителство и римска строителна техника. Заради своя полуцилиндричен свод е считана за уникален паметник от античността. Подобен свод не се среща при никоя от сградите от онова време.

Предназначението, архитектурата, както и местоположението на сградата /тя се е намирала извън града по онова време/ будят хиляди въпроси и желание да се продължи проучването. Едно е ясно, че нашата страна е богата на археологични и културни ценности, за които по-често трябва да пишем и да информираме обществеността, за да имаме повече поводи да се гордеем с нашата славна родина.

Галя Горанова

Иновативни подходи за насърчаване на здравословен начин на живот на възрастните хора в България

Между 25-27 юли т.г. в Благоевград се проведе регионална кръгла маса на тема – „Иновативен подход за насърчаване на здравословен начин на живот на възрастните хора“. Проявата отново бе организирана от Министерство на труда и социалната политика. На нея присъстваха неправителствени организации, представители на регионални организации от КНСБ, медицински работници и др. Проблемите, които се дискутираха на кръглата маса бяха: трудовата заетост и пенсиониране на възрастните хора, демографското развитие на България, наръчаване на здравословен начин на живот, ролята на публично-частното партньорство и доброволчеството. Тези дискусии се налагат от самосебе си поради демографския срив в нашата страна, който се отразява сериозно и цялостно на държавата. Появяват се нови потребности от грижи, които налагат един нов подход в обществото.

Оказва се, че когато населението надвиши 30% с хора над 60-годишна възраст, всички системи в държавата са в риск. Поради факта, че България е на 5-то място в Европа по застаряване, тази година са разработени ключови документи по отношение на концепцията за възрастните хора.

В нашата страна работоспособните хора са 62%, като от тях 52% са мъже, а 47% - жени. На всеки 100 пенсионирани души в трудовия процес влизат едва 70 млади, което показва, че дела на възрастните работници ще се увеличава, спрямо този на младите.

Много държави по света, за да се справят с демографските си проблеми, интегрират емигранти. В нашата страна това не е особено добър подход, предвид нивото на развитие на икономиката. Ние сме на второ място по бедност в Европа след Албания. Това, което можем да постигнем с успех е да внедрим иновативни подходи и промяна в цялостната концепция, да се научим да работим заедно. Именно поради тази причина се създава „Наръчник за предоставяне на услуги за възрастните хора“, като се очаква в тях да се включат активно и читалищата в страната.

От една страна е необходимо да променим като цяло нагласите и обективните критерии към хората над 50-годишна възраст и да неутрализираме дискриминацията в това отношение, а от друга - да създадем условия за икономически активно поведение и учене през целия живот.

Стратегическата цел на България е създаване на условия за активен живот на възрастните хора в добро здравословно състояние. Необходимо е да се повиши обществената ангажираност и да се насърчава здравословния начин на живот.

Картината на здравния статус на европейските граждани според статистика, направена през 2009 г. е следната: 68% от населението до 16-годишна възраст е в добро здравословно състояние, по-възрастните до 55 годишни са 50%, а с покачване на възрастта този процент намалява.

В България 2/3 от хората са с лошо здраве, а от тях мъжете са в по-добро. Най-често срещаните проблеми са заболявания на органи или системи, дегенеративни проблеми на тъканите, затлъстяване, ментални заболявания. В реалност здравната система не покрива потребностите на възрастните хора. Например, органите се лекуват изолирано, а във всяко лечение е необходим холестичен подход, в противен случай се получава омагьосан кръг.

По този повод вече се разработват герпатрични грижи. Този подход включва ранната диагностика, качествено обслужване, специализираната грижа при хроничните заболявания, подобряване на координацията. Необходимо е също така адаптиране на здравната система към застаряващата ни нация.

Един от ключовите моменти в управление на здравето е личната отговорност. Без нагласата на дадена личност към грижа в това отношение е трудно да се очаква положителен резултат. Провеждането на семинари и дискусии в тази област биха помогнали много в промяна на нагласите. Известно е, че хората между 50 и 64-годишна възраст се нуждаят от адаптирано за целта работно място. В това отношение в цяла Европа се действа на принципа „ad-hoc„ – решаване на проблема при появата му, но все повече се налага разработването на „дългосрочните грижи“, макар че това понятие все още не е ясно дефинирано, дали става дума за времетраене над три месеца или за по-дълъг период.

Именно дългосрочните грижи са в основата на публично-частното партньорство, а техен главен приоритет са социалните услуги.

Какво представлява публично-частното сътрудничество – това е партньорство между една или повече публични институции и частни партньори. По този повод са създадени - така наречената „Зелена книга“ и Закон за публично-частното партньорство. Обществените услуги в социалната сфера са техен главен приоритет. Такива услуги се предоставят от публични партньори като болници, неправителствени организации, общините и др. Основните изисквания са, те да бъдат по-бързи, по-качествени и по-евтини.

Навсякъде се търсят форми и средства за повишаване на ефективността на социалните услуги и именно поради това публичните институции се обръщат към частни субекти. Разбира се и потребителят трябва да е страна от това партньорство и да контролира целия процес.

Печеливши дейности в тази сфера са отдаване на площи за офиси на банки, предоставяне на допълнително пространство, организиране на забавления и др. Участниците от частния сектор обикновено не са хора, които имат излишни средства, а са такива, които разбират проблема и имат знанията как да управляват този сегмент. В това отношение ролята на синдикатите и на неправителствените организации е най-голяма.

Знаем, че 2012 г. е обявена за Европейска година на активния живот на възрастните хора и солидарността между поколенията. Основните насоки са повишаване на заетостта, активно участие в обществения живот и независимост. Целта е да се повиши осведомеността, да се стимулират дебатите по този въпрос, да се повиши обмена на информация, да се приложат конкретни действия и да се елиминира дискриминацията по отношение на възрастта.

Развитието на доброволчеството в този аспект е много важно, но липсва ясна законодателна рамка в тази сфера. В България няма точна статистика колко души годишно участват като доброволци. Счита се, че през изминалите няколко години те са наброявали около 60 000 души на година.

Доброволчеството е полагане на труд, без да се търси от него финансова изгода. Тук се придобиват нови знания и умения и то способства за развитие на личността. Необходимо е осигуряването на безопасни условия на труд, екипировки, социално осигуряване, възстановяване на личните разходи, застраховки и др. За сега в България имаме само законопроект по отношение на доброволчеството, но все още не е изяснено, ако се случи трудова злополука, кой ще поеме отговорността.

Развитието на доброволчеството може да допринесе за повишаване на брутния вътрешен продукт до 5% на една страна, което показва неговата голяма ползност.

В топла атмосфера участниците в кръглата маса обмениха опит и добри практики помежду си. Активното им участие в разговорите показваше тяхната ангажираност и съпричасност с проблематиката.

Галя Горанова